
Strašně moc jsem to chtěl umět

PŘIPRAVIL: ONDŘEJ BEZR

Kytarista, skladatel a lídr několika hudebních seskupení Roman Pokorný se na profesionální scéně pohybuje od začátku 90. let. Je rozkročen mezi jazzem a blues. V obou žánrech dosáhl značné osobitosti a je uznáván jako jejich přední představitel. Dost důvodů k ohlédnutí i pohledu na současnou aktivitu. Zastupován OSA od 1997, v databázi má registrováno 198 hudebních děl.

Na začátku vašeho životopisu se lze dočíst, že jste v roce 1991 vstoupil na jazzovou scénu. Ale nikde tam není žádný rock, kterým se s kytarou obvykle začíná. Ten jste nikdy nehrál?

Hrál, ale v dětských letech. Byly to kapely Cyklon, Paradox apod. Já totiž začal hrát hodně brzo, původně na bicí, a hrál jsem s kluky mnohem staršími. S těmi jsem si ještě na základní škole odbyl bigbítová léta. S čímž šly samozřejmě i ty další věci jako dlouhé vlasy nebo to, že jsem začal ve třinácti kouřit.

Jaký byl tedy impulz, že jste „přestoupil“ k jazzu?

To jsou věci, které se nedají ovlivnit. V patnácti jsem musel jít na nějakou školu, ale maminka nechtěla, abych dělal muziku. Dělal ji táta i děda, takže věděla, že v tom je alkohol a holky, a po rozvodu se zapřísahala, že u mě nedopustí, abych se stal muzikantem. Protože jsem měl určité umělecké nadání, šel jsem z Brna do Prahy na Školu uměleckých řemesel – ale zkuste si cvičit na bubny na internátě... A tak jsem si koupil kytaru. Trochu jsem to na ní zkoušel, ale až po čtyřech letech, po návratu do Brna, jsem na ni začal hrát v první kapele, jmenovala se Rio. Hrála novou vlnu, něco jako Duran Duran nebo Spandau Ballet. Byla to doba elektronické muziky, kytara

tam moc nefrčela, tak jsem se v tom trochu plácal. Pak jsem šel do špitálu, do Ria za mě nastoupil jiný člověk a už tam zůstal, protože byl lepší. Ale já začal chodit na hodiny, začal jsem cvičit v průměru osm hodin denně, ale mnohdy jsem hrál i celý den, až jsem chytil zánět šlach. Strašně moc jsem to chtěl umět! A poté, co jsem absolvoval první Jazzovou dílnu ve Frýdlantu, už se mnou vůbec nebyla řeč. Poslouchal jsem jenom jazz, Jima Halla, Kennyho Burrella, Wese Montgomeryho, Granta Greena, Herba Elise. Ale pořád jsem s nikým nehrál. Tak jsem si dal do nějakých brněnských novin inzerát. Ozval se saxofonista Günter Kočí a začali si mě zvat Bromovci.

Foto: archiv Romana Pokorného

Když přeskočíme řadu let ortodoxně jazzového období, posléze jste najednou „objevil“ blues. Jak se to stalo?

On to pro mě zase takový objev nebyl, já blues poslouchal už na základce, byť hlavně to rockovější v podání kapel typu Led Zeppelin nebo The Allman Brothers. Ale měl jsem rád i to skalní blues – tehdy vyšla u Supraphonu dvě dvojalba Antologie blues a obě mi maminka koupila. Takže po těch mnoha letech jsem se k blues jenom vrátil. A mohl za to basista Tonda Smrčka, který měl obchod na Smíchově, kde jsem tehdy bydlel, a pozval mě do Malostranské besedy, kde měl koncert s Tonyou Graves, abych si s nimi zahrál. Byla to naprostá tragédie, hrál jsem úplně hlouposti, samé složitosti, protože jsem ten bluesový jazyk za ta léta úplně zapomněl. No a tak jsem se blues začal věnovat mnohem vážněji a s Tondou ho i hrát.

Asi nebylo jednoduché trochu zapomenout něco z toho, co člověk umí.

Tam nejde o zapomenutí. Existuje spousta kytaristů, třeba Robben Ford nebo Michael Landau, kteří už se dostali někam jinam, nehrají tak čisté blues jako Buddy Guy, mají určitou nadstavbu. A já to mám podobně: do toho blues se mi pořád motají nějaké složitější věci. Ale myslím, že jsem si ten základ docela slušně oprášil.

Dnes hrajete jeden večer jazz s jazzovou kapelou, druhý večer blues s bluesovou kapelou. Je těžké „přehadit“ a zároveň zůstat sám sebou?

Dřív mi to takové problémy nedělalo. Ale v poslední době se mi pohled trochu změnil. Rád bych se přiblížil k blues, jak ho hrál třeba Kenny Burrell, tedy takové to jazzové blues. Ale bluesová forma jako taková je mi rozhodně nejbližší ze všech forem.

Časem jste taky začal zpívat, a dokonce sám psát texty. Uvědomil jste si, že zpívaná muzika je posluchačům přístupnější?

To jsem si neuvědomil já sám, to si za mě uvědomili jiní. Když jsme udělali první bluesové trio s Tondou Smrčkou, v repertoáru jsme měli jen instrumentálky. A když jsme hráli v klubu Ungelt, tamní šéf Jiří Londin nám řekl, že tomu chybí zpěv. A rovnou ukázal na mě, že bych měl zpívat já. Pro mě zpěv nebyl nic nového, já ještě za komunistů hodně trampoval, takže jsem byl zvyklý zpívat písničky u ohně, a v období Ria jsem taky zpíval. Pro mě byl jediný problém: zpívání mě zřídka baví. To je tak jeden koncert ze sta, když je zvlášť dobře nazvučený. Ale lidem se to asi líbí, o čemž svědčí, že právě zpívané album Eldorado je moje zdaleka nejprodávanější deska. Nicméně moje doména je pořád instrumentální muzika. Nemám problém vyrazit si do

Foto: archiv Romana Pokorného

New Yorku a tam si s těmi nejlepšími hráči natočit instrumentální desku, v tom jsem pevný v kramflecích. Ale při představě, že bych měl s Američany točit zpívanou desku, navíc v angličtině, to bych se zpotil až na zadek...

Když jsme u toho, jak vůbec k natočení tohoto vašeho posledního alba Brooklyn Session došlo?

Je to vlastně návrat k jazzu, nebo bych řekl soul jazzu, deska je hodně inspirovaná třeba Georgem Bensonem. Já vlastně poslouchám jen muziku 50. a 60. let, nic jiného mě nezajímá. No a takovou desku jsem chtěl udělat, ale podmínka byla, aby to opravdu šlapalo a bylo to i zvukově výborné. A tak jsem se rozhodl to natočit v Americe. Podařilo se mi sehnat sponzory, ale hodně peněz jsem do toho dal i já sám, což se samozřejmě nikdy nevrátí. Nicméně je to splněný sen. A byla to velká zkušenost. V Americe je úplně jiný přístup.

Rozdíl je to asi takový jako mezi Brnem a Prahou. V Brně je na všechno dost času, maňana, vasedávání po hospodách a vykládání o tom, jaké by to bylo, kdyby... To jsem samozřejmě taky zažil. Praha, ta už je jiná, tam se něco dělá. Ale v New Yorku je to ještě úplně jinak. Všichni tam opravdu makají, a přitom nemají o nic víc než my. Muzikanti, se kterými jsem dělal, jsou naprosto profesionální, vynikající, sice žádné „socky“, ale žádného milionáře jsem mezi nimi nepotkal. Totéž platí i pro osádku studií: přijedete v jedenáct a v těch samých jedenáct můžete začít točit, všechno je nachystané, zapojené, kafe navařené. Prostě bomba.

Jak to vlastně je s obživou zavedeného českého muzikanta rozkročeného mezi žánry, který má nějakých 10 až 15 koncertů měsíčně? Stačí to na uživení?

Přiznávám, že můj přístup je sobecký:

jedu jen sám na sebe. Takže tím trpí rodina, žijeme odděleně. Ale člověk si musí v určité fázi říct, co vlastně od života očekává a v čem bude šťastný. Já samozřejmě dělal i v podstatě popové projekty – dvě desky pro Ládu Kerndla, něco pro Terezu Kerndlovou, pro Jirku Korna, Věru Martinovou... Ale od jistého okamžiku jsem si řekl, že tohle dělat nebudu, protože mě to umělecky ubíjí. A že se radši uskromním. Ovšem vůbec bych se tím neuzivil, kdybych nebyl poměrně plodný autor, protože honoráře za koncerty jsou jen takové kapesné, to je tak na zaplacení nájmu. Takže mě zachraňuje OSA a Intergram, protože jsem natočil tolik nosičů, že když mi přijdou nějaké tantiémy, dá se z toho vyžít. Ale na žádné vyskakování to není. ☒